

**ĐIỀU KHOẢN THAM CHIẾU
HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ MÔ HÌNH THÍ ĐIỂM NĂNG LƯỢNG**

Thời gian: Tháng 6-8 năm 2023	Địa điểm: 4 xã dự án huyện Đông Hải
Ưu tiên Chương trình 1: Tăng cường năng lực của người dân để xây dựng cộng đồng an toàn, thích ứng với thiên tai, biến đổi khí hậu và cải thiện sinh kế bền vững	Mã hoạt động: 067109
Tài liệu tham khảo: <ul style="list-style-type: none">➤ Đề xuất dự án BfdW3➤ Định mức ActionAid/AFV 2021-2023➤ Công văn thông báo ngân sách 2023 của ActionAid/AFV	

I. Cơ sở đề xuất

Hoạt động này trong khuôn khổ dự án “Chuyển đổi năng lượng và giảm thiểu biến đổi khí hậu ở Việt Nam” tại tỉnh Bạc Liêu do tổ chức Bánh mì cho thế giới (BfdW) và tổ chức ActionAid Quốc tế tại Việt nam (ActionAid) tài trợ, thuộc ưu tiên chương trình 1. Đơn vị triển khai dự án là Ban quản lý Chương trình Hỗ trợ Phát triển huyện Đông Hải, tỉnh Bạc Liêu.

Dự án có tổng kinh phí là 920.000 EURO. Trong đó BfdW tài trợ 800.000 EUR và ActionAid đóng góp 120.000 EUR sẽ được triển khai tại huyện Đông Hải. Mục tiêu chung của dự án là giảm thiểu các tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu tại đồng bằng sông Mê Kông. Mục tiêu cụ thể bao gồm: (i) Đem lại lợi ích kinh tế cho hộ gia đình nuôi tôm thông qua áp dụng các biện pháp tiết kiệm năng lượng và các mô hình năng lượng tái tạo; (ii) Giảm lượng phát thải khí nhà kính từ nuôi trồng thủy sản tại 4 xã dự án thuộc huyện Đông Hải, tỉnh Bạc Liêu và (iii) Tỉnh Bạc Liêu tăng cường các chính sách hỗ trợ và tạo kiện thuận lợi để giảm phát thải khí nhà kính từ hoạt động nuôi trồng thủy sản tại địa phương và vận chuyển thức ăn nuôi trồng thủy sản.

Cũng như các tỉnh khác trong khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, nuôi trồng thủy sản là một trong những nguồn thu nhập chính của huyện Đông Hải, tỉnh Bạc Liêu. Tuy nhiên, tập quán canh tác của cộng đồng nuôi trồng thủy sản địa phương như sản xuất, chế biến và vận chuyển thức ăn vẫn sử dụng nhiều nguồn năng lượng truyền thống và thiếu hiệu quả. Trên địa bàn huyện Đông Hải, tổng diện tích nuôi siêu thâm canh của huyện tăng mạnh trong những năm gần đây, cụ thể là 1.094,14 ha/449 hộ (năm 2017 diện tích nuôi là 1,2 ha/3hộ; năm 2018 diện tích nuôi là 110,2 ha/75 hộ; năm 2019 diện tích nuôi là 316,38 ha/117 hộ; năm 2020 diện tích nuôi là 428 ha/216 hộ; năm 2021 diện tích nuôi là 907,2 ha/326 hộ; 11 tháng năm 2022 diện tích nuôi là 1.094,14 ha/449 hộ). Tuy nhiên, trong quá trình nuôi tôm, các hộ nuôi tôm sử dụng các loại thức ăn công nghiệp có chứa hàm lượng protein cao để giúp tôm sinh trưởng. Từ cơ chế sử dụng thức ăn như vậy, tôm sẽ thải ra rất nhiều amonia vào trong nước. Ngoài ra, thức ăn dư thừa, phân tôm, xác tảo... sẽ làm tích tụ các hợp chất hữu cơ lơ lửng và hòa tan (chủ yếu dưới dạng amonia (NH₄⁺/NH₃) hoặc nitrite (NO₂⁻) đây là các chất gây ô nhiễm trực tiếp tới nguồn nước gây hủy hoại môi trường sống của các loài thủy sản, hạn chế sinh trưởng của tôm cua, tăng tỷ lệ tôm nhiễm bệnh, sức đề kháng kém. Do các cơ chế chính sách phát triển năng lượng tái tạo và các hướng dẫn về các mô hình năng lượng quy mô hộ gia đình đến thời điểm 31/12/2022 chưa cụ thể đặc biệt là việc chưa có phê duyệt quy hoạch điện

VIII, các mô hình năng lượng mặt trời sau khi hoàn thành thí điểm chưa thể nhân rộng. Theo đề xuất của cộng đồng, Ban quản lý chương trình hỗ trợ phát triển huyện Đông Hải, ActionAid, ngày 17/3/2023 BfdW đã có công văn phê duyệt cho phép dự án triển khai lắp đặt mô hình biogas trong nuôi tôm thâm canh trên địa bàn các xã của dự án.

Tư vấn sẽ được lựa chọn để đánh giá mô hình biogas với các mục tiêu và kết quả đầu ra cụ thể như sau:

II. Mục tiêu

Đánh giá sự phù hợp của mô hình Biogas trong việc giảm chi phí điện năng, giảm phát thải khí nhà kính trong nuôi trồng thủy sản tại khu vực đồng bằng sông Cửu Long nói chung và huyện Đông Hải, tỉnh Bạc Liêu nói riêng.

Dựa trên kết quả đánh giá, nhóm tư vấn sẽ đề xuất phương án nhân rộng mô hình phù hợp với điều kiện địa hình, khí hậu, thời tiết, nhu cầu và khả năng của người dân địa phương dựa trên mô hình thành công của dự án.

III. Kết quả đầu ra

- a) 01 báo cáo đánh giá hiệu quả mô hình Biogas và đề xuất các giải pháp, cơ chế chính sách nhân rộng mô hình.
- b) 02 hội thảo chia sẻ kết quả đánh giá mô hình biogas và vận động chính sách để nhân rộng mô hình từ nguồn lực của địa phương. Hội thảo có sự tham gia của các bên liên quan, gồm có cộng đồng, chính quyền địa phương, các sở ban ngành trong địa bàn tỉnh Bạc Liêu, huyện Đông Hải và các khu vực lân cận, đặc biệt là các tỉnh khu vực Đồng bằng sông Cửu Long.
- c) Chính quyền địa phương, các sở ban ngành trong địa bàn tỉnh Bạc Liêu, huyện Đông Hải sẽ ban hành chính sách/khuyến nghị thông qua các văn bản chính thức.

IV. Phương pháp thực hiện

1. Xây dựng bộ công cụ đánh giá và lập kế hoạch đánh giá

- Tìm hiểu tài liệu dự án, khung pháp lý chính sách cấp quốc gia và địa phương về mô hình
- Chuẩn bị kế hoạch triển khai công việc, lập bộ công cụ đánh giá bao gồm bảng hỏi, bảng check list kiểm tra các đặc tính của mô hình
- Chuẩn bị bộ công cụ khảo sát và phỏng vấn sâu, thảo luận nhóm với các đối tượng bao gồm chính quyền địa phương, Sở ban ngành, các tổ chức đơn vị/tổ chức tài chính (ngân hàng, quỹ tín dụng nhân dân...), cộng đồng, nhóm Dự án
- Hợp thống nhất với nhóm dự án về kế hoạch thực hiện và bộ công cụ

2. Kiểm tra thực địa, đánh giá hiệu quả mô hình năng lượng thí điểm đã lắp đặt và tổng hợp thông tin số liệu

- Kiểm tra các yếu tố liên quan đến cơ sở vật chất, hạ tầng mô hình, yếu tố vận hành (công suất, hiệu quả vận hành, hiệu quả tiết kiệm) của mô hình
- Trao đổi với các hộ gia đình về hiệu quả sử dụng mô hình
- Tổng hợp phân tích số liệu khảo sát

3. Làm việc với Sở ban ngành, đơn vị/tổ chức tài chính, chính quyền địa phương, các hộ dân đã lắp đặt và đại diện các nhóm năng lượng sạch

- Phỏng vấn, thảo luận nhóm với các Sở ban ngành địa phương về các khung pháp lý, chính sách hiện hành liên quan đến mô hình biogas
- Tham vấn với các đơn vị/tổ chức tài chính về các cơ chế tiếp cận liên quan đến chuyển dịch năng lượng tái tạo đặc biệt là lắp đặt mô hình biogas

4. Hội thảo chia sẻ kết quả đánh giá

- Một hội thảo chia sẻ cấp cộng đồng được tổ chức để chia sẻ về kết quả đánh giá mô hình của nhóm tư vấn, khuyến nghị các phương án tiếp cận và lắp đặt mô hình biogas trong nuôi tôm cho cộng đồng
- Một hội thảo chia sẻ cấp cơ quan ban ngành chuyên môn trong tỉnh Bạc Liêu và có sự tham gia của các sở ngành liên quan của các tỉnh trong khu vực đồng bằng sông Cửu Long về kết quả đánh giá hiệu quả mô hình, cung cấp các khuyến nghị nhân rộng trong khu vực

5. Viết báo cáo đánh giá và đề xuất mô hình nhân rộng

- Hoàn thiện, tổng hợp và phân tích thông tin, số liệu sau khi lấy ý kiến các bên liên quan
- Hoàn thiện báo cáo đánh giá hiệu quả mô hình
- Đề xuất cấp huyện và cấp tỉnh (ban hành từ cơ quan chuyên môn) khuyến khích sử dụng mô hình biogas trong nuôi trồng thủy sản dựa trên mô hình thành công của dự án bao gồm khuyến nghị cơ chế tài chính phù hợp với địa phương để người dân được tiếp cận mô hình

V. Kế hoạch thực hiện và phân công nhiệm vụ

STT	Các bước triển khai	Thời gian hoàn thành	Người chịu trách nhiệm
1	Liên hệ, thống nhất nội dung công việc, lập TOR và ký hợp đồng với tư vấn	Tuần 4 tháng 4- Tuần 2 tháng 5	Nhóm dự án
2	Chuẩn bị kế hoạch và bộ công cụ đánh giá	Tuần 3 tháng 5	Tư vấn, BQL, nhóm dự án
3	Desk study	Tuần 4 tháng 5	Tư vấn
4	Kiểm tra thực địa, đánh giá hiệu quả mô hình năng lượng thí điểm đã lắp đặt và tổng hợp thông tin số liệu	Tuần 4 tháng 6	Tư vấn
5	Làm việc với Sở ban ngành, đơn vị/tổ chức tài chính, chính quyền địa phương, các hộ dân đã lắp đặt và đại diện các nhóm năng lượng sạch	Tuần 1 tháng 7	Tư vấn
6	Hội thảo chia sẻ kết quả đánh giá	Tuần 2 tháng 7	Tư vấn
7	Viết báo cáo đánh giá và đề xuất mô hình nhân rộng	Tuần 3 tháng 7	Tư vấn
8	Tổng hợp, phân tích, viết báo cáo và góp ý, hoàn thiện báo và thanh quyết toán	Tuần 4 tháng 8	Tư vấn, nhóm dự án, BQL

VI. Trách nhiệm và yêu cầu với các bên có liên quan

Trách nhiệm của ActionAid và Ban quản lý huyện:

- Lập TOR hoạt động và ngân sách thực hiện, kí hợp đồng tư vấn;
- Điều phối, hỗ trợ và chuẩn bị công tác hậu cần và đánh giá tại địa phương
- Rà soát, góp ý và duyệt bảng hỏi và báo cáo, đề xuất của tư vấn, thanh quyết toán.

- Mời các bên tham gia cuộc họp giữa các bên để thống nhất kết quả đánh giá

Trách nhiệm của Tư vấn:

- Đọc kĩ TOR, hợp đồng tư vấn và kí gửi lại cho ActionAid/BQL;
- Lập và gửi kế hoạch và bộ công cụ đánh giá chi tiết cho BQL và ActionAid xem và thống nhất trước khi triển khai
- Thực hiện đánh giá, tổng hợp số liệu, chuẩn bị nội dung hội thảo chia sẻ.
- Hoàn thiện báo cáo và đề xuất nhân rộng mô hình thành công cấp huyện, tỉnh
- Cung cấp chứng từ và hoàn thành thủ tục thanh quyết toán với BQL dự án.

Yêu cầu đối với các bên liên quan:

- Yêu cầu đối với tư vấn:
 - Tư vấn có kinh nghiệm khảo sát/đánh giá, lắp đặt và vận hành các mô hình năng lượng đặc biệt là mô hình biogas ở Đồng bằng sông Cửu Long.
 - Có kiến thức và bằng cấp chuyên môn theo yêu cầu liên quan đến năng lượng tái tạo.
 - Có kinh nghiệm làm việc với các tổ chức phi chính phủ quốc tế (INGOs)
 - Có kỹ năng giao tiếp với nhiều đối tượng khác nhau.
- Yêu cầu đối với các xã và nhóm NLS và các hộ dân lắp đặt:
 - Thông báo lịch khảo sát cho các bên liên quan, bố trí nhân sự tham gia đánh giá theo kế hoạch.
 - Cung cấp và chia sẻ thông tin đầy đủ cho tư vấn để hoàn thành tốt nhiệm vụ.

VII. Giám sát và Đánh giá

- Cán bộ phụ trách dự án chịu trách nhiệm giám sát, cung cấp thông tin, tài liệu, đánh giá chất lượng sản phẩm;
- Điều phối dự án hỗ trợ chung, rà soát và phê duyệt.

Tư vấn vui lòng gửi hồ sơ bao gồm đề xuất triển khai hoạt động, hồ sơ năng lực và kinh phí đề xuất về hòm thư jobs.aav@actionaid.org với tiêu đề thư: B3 - Tư vấn đánh giá mô hình biogas hoặc văn phòng BQL huyện Đông Hải, tỉnh Bạc Liêu địa chỉ ấp 3, thị trấn Gành Hào, huyện Đông Hải, tỉnh Bạc Liêu. Hạn chót nộp hồ sơ là ngày 12/5/2023.